
Gordana Kuč

The Time is Now

NARODNI MUZEJ CRNE GORE
ATELJE DADO

SPIRALE (BES)KONAČNOG

Moj stvarni doživljaj je bio doživljaj ili beskonačnog trajanja, ili vječne sadašnjosti sačinjene od jednog neprestano promjenljivog otkrovenja, Oldous Haksli , Vrata percepcije: Raj i Pakao, IP Esoteria, Beograd, 2005.

Crnogorska umjetnica **Gordana Kuč** i u novom projektu **The time is now** (Vrijeme je sada) problematizuje kategoriju i kretanje vremena, "vječnu sadašnjost sačinjenu od jednog neprestano promjenljivog otkrovenja", koristeći raznorodne strategije formalizacije, često nekonvencionalne, kojima uspješno izbjegava usidranje samo jednog značenja djela. Ekvivalenat vremena, onog sada i/ili beskonačnog, njegov pregnatni znak je spirala-kriva linija koja opisuje jednake zavoje oko ose, imanentna svakom kretanju. Spirala je analogija prirodnih formi kretanja ali i gibanja univerzuma, u različitim civilizacijama i kulturama simbol je života, a Jung je smatrao da ima i religiozne reference. Sva ta polimorfna i izukršтана značenja spirale mogu emanirati one na kvadrima - objektima Gordane Kuč. Međutim, čini se da je generiranje radova s bitno različitim pozicija - vrlo intimno preispitivanje sopstva, lišeno pretencioznosti, bez patosa, velikih priča, retorike, narativnosti. Elementi rada **The time is now** slikani su na platnu, četkom i prstima, različitog inteziteta i tonaliteta složene ljubičaste boje. Spirale, neke od njih, vibriraju naprijed i natrag, prema unutra i prema spolja, implicirajući gustinom i vrtloženjem neizmjerljivost. Druge su fragilne, delikatne, gotovo dematerijalizovane, lazurno ljubičaste, njihovo kretanje je gotovo minimalno, pa je latentna drama i strast prethodnih ustupila mjesto ravnoteži, miru...Spirale slika u mnogobrojnim varijacijama-više njih ili samo jednu. Strategija struktuiranja pojedinih, onih koje materijalizuje prstima, je jedan od mogućih upisa vlastitog otiska u vremenu, vlastitog bića. Tamni, duboki nanosi ljubičaste ili njeni lazurni preliv, tradicionalno već markiraju mistično, spekulativno, metafizičko... ali upotreba ljubičastih pigmenata nije iz polja simbolike, već je inicirana karakteristikama boje. Spiralu kao oblik koristila je i u ambijentalnom radu **Zapisi sa putovanja I**, iz 1997. godine, na Cetinjskom bijenalu, čija je velika tema istraživanje sopstva, beskonačnost i prostor. Strukturu ovog rada činilo je devet spirálnih elemenata-traka crteža, koji su neka vrsta intimnih zapisa, pričvršćenih na metalnim oprugama, spolja i iznutra. Galerijski prostor, odnosno njegov fisis postaje referencijalni element rada koji prelazi u poezis jer je posmatrač bio izazvan da uđe u taj spirální tunel-tjeskobni lavirint, odnosno na tjelesno prisustvo u radu i bivanje. (To je, takođe, cjelina istih djelova-traka crteža, kojima emanira beskonačnost, samoću, izolaciju, strepnju, uznemirenost u lagunama vlastitog bića, projekciju sopstva). Fisis prelazi u poezis i u radu **The time is now** - umjetnica boji zidove u istu nijansu purpura da bi izbjegla auru izuzetnosti umjetničkog djela, što je neka vrsta subverzije pojedinih paradigmi umjetnosti. Ljubičasta boja galerijskih zidova kao i galerijsko osvjetljenje (osvjetljena je i „pozadina“) je i u funkciji sagledavanja segmenata rada kao cjeline in situ. U ambijentalnim radovima **The time is now, Zapisi sa putovanja I** namjerno je izazvano pomjeranje značenja od sopstvenog ka opštem, od prepoznatog ka nepoznatom.

Svi elementi objekata **The time is now** su istih dimenzija, zamišljeni i postavljeni kao mobilan niz, s potencijom variranja u prostoru. Prostor kao kategorija i vrijeme su uvezujuća tematska ovojnica i ciklusa **Interval**. Interval-međuprostor, odstojanje, razdaljina, razmak, praznina između čega, **međuvrijeme**, razlika visina između dva tona je naziv izložbe u Kusleovoj kući u Podgorici. Prašina koja se skupljala i taložila u ateljeu, a u našem uobičajenom sistemu znakova je nešto nedopustivo, što treba ukloniti, očistiti, nepoželjno je, postaje primarni, pažljivo i inventivno izabrani materijal

u formalizaciji djela. Ta tvar, označitelj i protoka vremena, upućuje na kompleksne umnožene i izukrštane semantičke slojeve radova, nastalih 2005. godine. Nekonvencionalnu i neuobičajenu materiju u gradnji slike, aplicira na različite načine na bijelo platno, gotovo poštujući neke klasične slikarske vrijednosti-lazuri, faktura, kompozicija... Prašina je raspršena, disperzivna, kao u kosmosu, a na slikama se nazire neka vrsta jezgra i magline - slične se registruju i u svemiru poslije prolaska kometa... Na nekim od njih zgrušavanje je potencirano i veliki prasak doživljava krešendo. Sukobi i kretanja materije djelom su nepredvidivi, promjenljivi, jer "promjena nije privid, nego bit života", sa čim umjetnica računa, pa čak i sa efektom entropije jer se i na ovim radovima skida, ali i taloži prašina.

I ovaj operativni postupak kao i inventivno osmišljen koridor ulaska publike-pregrađen galerijski prostor i traženje ulaza (u funkciji je bio drugi koji nije glavni), otkriva dominantnu intimističku i meditativnu dimenziju u poetici Gordane Kuč, koja koristi različite strategije umjetničke formalizacije, utemeljene na iskustvima minimal-art, analitičkog slikarstva, neokonceptualne umjetnosti. Za nju je umjetnost mogućnost otkrivanja i razumijevanja Svijeta, Bića i Nebića, koja podrazumijeva potpunu posvećenost, umjetnošću se preispitiju i označavaju neka od temeljnih pitanja i relacija: sopstvo-opšte, konačno-beskonačno, stvarno i moguće, realno i pretpostavljeno, poznato i nepoznato...

Nataša Nikčević

THE SPIRALS OF THE (IN)FINITE

My actual experience had been, was still, of an indefinite duration or alternatively of a perpetual present made up of one continually changing apocalypse, Aldous Huxley, The Doors of Perception and Heaven and Hell, 1954

In this new project, too - **The time is now**, Montenegrin artist **Gordana Kuč** problematizes the category and passage of time, "of a perpetual present made up of one continually changing apocalypse", employing diverse, often unconventional strategies of formalization with which she successfully evades the anchoring of a single meaning. The equivalent of time, present and/or infinite, or rather its pregnant sign, is a spiral – a winding line representing identical curves around the axis, immanent in any movement. The spiral is an analogy of natural forms of movement but also motion of the universe; it is a symbol of life in various civilizations and cultures, while Jung regarded it as having religious connotations. All these polymorphous and intertwined meanings of the spiral may emanate those on the cuboids - Gordana Kuč's objects. However, it seems that the works are generated from quite different positions – a very intimate re-examination of the self, devoid of pretentiousness, big stories, rhetoric and narration. The elements of work **The time is now** have been painted on the canvas, with a brush and fingers, in various tones and intensities of purple colour. Some of the spirals vibrate forward and backward, inward and outward, their thickness and whirl implying immensurability. Others are fragile, delicate, almost dematerialized, with thin layers of purple; their movement is almost minimal, so the latent drama and passion of the former gave way to balance and peace... The spirals are painted in numerous variations – a number of them or just one. The strategy of structuring some of them, those which were created with fingers, is one of the possible ways to leave one's mark in time, of one's own being. Dark, deep layers of purple or its thin coatings, traditionally already mark the mystic, speculative, metaphysical... but the use of purple pigments is not from the field of symbols: it has rather been initiated by the features of the colour. The spiral as a form was also used by the artist at the 1997 Cetinje Biennial, in the ambience work entitled *Travel records I*, whose great theme was the exploration of the self, infinity and space. The structure of this work was made of nine spiral elements – strips of drawings, which are a kind of intimate records, fastened to metal springs, inside and outside. The gallery space, or its physis, becomes the referential element of work converted into poesis, as the viewer was caused to get into the spiral tunnel – an anxious labyrinth, or bodily presence in work and being. (This is also a whole consisting of the same parts – strips of drawings with which she emanates infinity, loneliness, isolation, anxiety, trepidation in the lagoons of one's own being, the projection of the self). Physis also turns into poesis in the work **The time is now** – the artist colours the walls in the same shade of purple in order to avoid the aura of separateness of the work of art, which represents a kind of subversion of certain art paradigms. The purple colour of gallery walls as well as gallery lighting (the "background" is illuminated, too), serve the purpose of viewing segments of work as a whole in situ. In ambience works **The time is now, Travel records I** there is a shift of meaning from the individual to the general, from the recognized to the unknown.

All elements of the objects **The time is now** are of the same dimension, conceived and set up as a mobile line, capable of varying in space. Space as a category and time are also an overarching theme of the cycle **Interval**. Interval – interspace, distance, gap, span, emptiness between things, **interval of time**, pitch difference between two tones is the name of the exhibition in Kusle's House in Podgorica. Dust, accumulated in the atelier and seen in our common sign system as something impermissible and undesirable which should be removed, becomes the primary, carefully and inventively selected material in the formalization of the work. Indicating the passage of time, too, dust steers the viewer's attention to complex multiplied and intertwined semantic layers of works, created in 2005. The unconventional and uncommon matter in the development of a painting is applied in various ways on the white canvass, almost observing some classic painting values – thin layers of colour, facture, composition... Dust is dispersed, like in the universe, and in the paintings one can discern a kind of core and nebula – resembling those recorded in the space after a comet passage... In some of them,

clotting is accentuated and the big bang experiences a crescendo. Clashes and movement of matter are unpredictable, changeable, since "change is not a semblance, but the essence of life", and the artist counts on that, together with the effect of entropy, as in these works, too, dust is both removed and accumulated.

This operative procedure, too, together with the inventively conceived entrance – separated gallery space with the audience looking for the entrance (as not the main but another one was used), reveals the dominant intimist and meditative dimension in the work of Gordana Kuč, who employs diverse strategies of artistic formalization, based upon the experiences of Minimal Art, analytic painting, neo-conceptual art. To her, art is the possibility of discovering and understanding the World, Being and Non-Being, which implies full commitment; through art some of the fundamental issues and relations are re-examined and marked: individual-general, finite-infinite, real and possible, real and assumed, familiar and unfamiliar...

Nataša Nikčević

GORDANA KUČ

Rođena 1970. godine, u Beranama.

Slikarstvo je diplomirala na Fakultetu likovnih umjetnosti na Cetinju 1993. godine, u klasi profesora Dragana Karadžića.

Magistarske studije je završila na Fakultetu likovnih umjetnosti na Cetinju.

Član je ULCG-a od 1994. godine.

Dobitnik je nagrade Hercegnovskog zimskog likovnog salona u Herceg Novom

Samostalne izložbe:

1994 Galerija Centar, Centar savremene umjetnosti CG, Podgorica

1994 Galerija Citadela, Budva

1998 Galerija Doma omladine Budo Tomović, Podgorica

2006 Galerija Kuslevova kuca, JU Muzeji i galerije Podgorice, Podgorica

2007 Galerija Centra za kulturu Nikola Đurković, Kotor

Kolektivne izložbe:

1990 Bijenale studentske grafike, Beograd, Srbija

1991 Bijenale studentske grafike, Beograd, Srbija

1994 Izložba novih članova ULUCG, galerija ULUCG, Podgorica,

“Portret umjetnika umladosti”, galerija Doma omladine Budo Tomović, Podgorica

“Savremeno jugoslovensko slikarstvo”, galerija Vitoša, Sofija, Bugarska

1995 Tradicionalna izložba ULUCG, galerija ULUCG, Podgorica

“Žene slikari”, Moderna galerija, Budva

1996 “Mlada crnogorska umjetnost”, galerija CSU Dvorac Petrovića na

Kruševcu, Podgorica; galerija Kulturnog centra, Bar; Moderna galerija, Budva

“Hercegnovski zimski likovni salon”, galerija J.B. Benković, Herceg Novi

“Podgorički likovni salon”, galerija Art, Podgorica

“Less iz more” II, Žabljak

“Male južne slike”, Muzej savremene umjetnosti, Skoplje, Makedonija

“Mladi 96”, galerija Nadežda Petrović, Čačak, Srbija

Tradicionalna izložba, galerija ULUCG, Podgorica

1997 “Podgorički likovni salon”, galerija Art, Podgorica

“Male priče”, galerija Kop fondacije, Ciri, Švajcarska

1998 “Hercegnovski zimski likovni salon”, galerija J.B. Benković, Herceg Novi

“Povratni putevi”, Cetinjski bijenale, Plavi dvorac, Cetinje

“Između skulpture i slike”, galerija ULUS, Beograd, Srbija

2000 “Ogledalo ogledanje”, galerija CSU Dvorac Petrovića na Kruševcu, Podgorica

“Autoportret u crnogorskoj likovnoj umjetnosti”, Moderna galerija, Podgorica

“Hercegnovski zimski likovni salon”, galerija J.B. Benković, Herceg Novi

“Mladi članovi ULUCG”, galerija ULUCG, Podgorica

2001 “Hercegnovski zimski likovni salon”, galerija J. B. Benković, Herceg Novi

Međunarodni bijenale umjetnosti - Giza, Centar za savremenu umjetnost, Kairo, Egipat

“Jesenji salon”, Pariz, Francuska

“Arte&Maggio”, Bari, Italija

- 2002** "Savremena crnogorska unjetnost", galerija Collegium Artisticum, Sarajevo, BiH
- 2004** Tradicionalna izložba ULUCG , galerija ULUCG, Podgorica; galerija Centra za kulturu Bar
"International Days of Painting", Centar Cristiane Peugeot, Pariz, Francuska
Cetinjski bijenale, izložba "Orhideja", zatvor u Bogdanovom kraju, Cetinje
- 2005** Tradicionalna izložba ULUCG, Podgorica,
Međunarodni bijenale minijature, galerija Nikola I, Nikšić
"Novi talas", galerija Sale Horta, Brisel,
- 2006** "Hercegnovski zimski likovni salon", galerija J.B.Benković, Herceg Novi
"Novi talas", galerija Dvorac na Kruševcu, Podgorica; galerija Collegium Artisticum Sarajevo; centar Babel, Utreht, Holandija
"Slika je ženskog roda", Centar Savremene umjetnosti Crne Gore
- 2007** "100 godina Gimnazije Slobodan Skerović", JU Muzeji i galerije, Podgorica
Tradicionalna izložba ULUCG , galerija ULUCG, Podgorica,
- 2008** "Hercegnovski zimski likovni salon", galerija J.B. Benković, Herceg Novi
"Savremeno crnogorsko slikarstvo - Od figuracije do znaka", Narodna galerija Ljubljana, Slovenija; Concordia platz, Viena, Austrija
"Jedan svijet- jedan dom", Gradski muzej, Peking, NR Kina
- 2009** "Hercegnovski zimski likovni salon", galerija J.B. Benković, Herceg Novi
"Savremeno crnogorsko slikarstvo - Od figuracije do znaka" Muzej u Prijepolju, Srbija
Tradicionalna izložba ULUCG, Podgorica

Adresa:

Rimski trg br.19 ,

81000 Podgorica, Crna Gora

e-mail: gordanakuc@gmail.com

Izdavač: Narodni muzej Crne Gore
Za izdavača: Pavle Pejović
Tekst: Nataša Nikčević
Fotografije: Lazar Pejović
Prevod: Olivera Kusovac
Dizajn i štampa: DPC
Tiraž: 300
Cetinje, oktobar 2010.